

Innst. 224 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument 8:61 S (2009–2010)

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om etablering av et eget regelråd

Til Stortinget

Sammendrag

Forslagsstillerne vil at det skal være enkelt å starte, drive og eie næringsvirksomhet i Norge. Målet må være å minske de administrative kostnadene, som har oppstått på grunn av regler og skjemavelde, med minst 25 pst. innen 2012. Målet må også være å skape en merkbart og målbar forandring til det bedre i bedriftenes hverdag.

Sverige etablerte i 2009 «Regelrådet» for å bistå forvaltningen i arbeidet med regelforenkligning for næringslivet. Regelrådets oppgave er å etterprøve konsekvenser av nye regler og endringer i eksisterende regler. Regelrådet skal jobbe fram til 31. desember 2010, og målet er å kutte bedriftenes administrative kostnader med 25 pst. innen utgangen av 2010. Allerede ett år etter opprettelsen av Regelrådet kan svenskene se en betydelig bedring.

Det svenske regelrådet er et uavhengig rådgivende organ, underlagt det svenske næringsdepartementet. Regelrådet har et eget sekretariat og består av representanter/styre med grunnleggende kunnskap om reglers effekter og belastning på næringsliv og bedrifter. Forslagsstillerne mener at Norge bør etablere et tilsvarende råd. Vi har behov for en uavhengig instans som kan kontrollere effekten av nye regler og endringer i eksisterende regler før de trer i kraft.

Forslagsstillerne viser videre til at daværende næringsminister Sylvia Brustad den 16. juni 2009

sendte ut en pressemelding hvor det ble lovet at det skulle settes ned et utvalg som skulle se nærmere på hvordan forenklinger i det norske lovverket kan gjennomføres. Ifølge pressemeldingen ville Næringsdepartementet komme tilbake til mandat og sammensetning for et slikt utvalg. Etter 237 dager har det skjedd absolutt ingenting med lovnaden fra daværende næringsminister Sylvia Brustad. Etter forslagsstillerens syn er det nå avgjørende at det blir fortgang i arbeidet med forenkling overfor næringslivet. Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen snarest etablere et eget 'regelråd' etter modell av tilsvarende organ i Sverige.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Lillian Hansen, Arne L. Haugen, Ingrid Heggø og lederen Terje Aasland, fra Fremskrittspartiet, Per Roar Bredvold, Harald T. Nesvik og Torgeir Trældal, fra Høyre, Svein Flåtten, Frank Bakke Jensen og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Sosialistisk Venstreparti, Alf Egil Holmelid, fra Senterpartiet, Irene Lange Nordahl, og fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Andersen Eide, viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om etablering av et eget regelråd. I forslaget vises det til at norsk næringsliv bruker 54 mrd. kroner på rapportering som følge av norske regler og skjemabelastning, og at regelforenkligning i vid forstand er å finne enkle, kostnadseffektive og enhetlige regler som skaper gode rammevilkår for

næringslivet. Det vises til at Sverige etablerte det såkalte «Regelrådet» i 2009 for å bistå forvaltningen i arbeidet med regelforenkling for næringslivet. Regelrådets oppgave er å etterprøve konsekvenser av nye regler og endringer i eksisterende regler. Regelrådet skal jobbe frem til 31. desember 2010, og målet er å kutte bedriftenes administrative kostnader med 25 pst. innen utgangen av 2010. Allerede ett år etter opprettelsen av Regelrådet kan svenskene se en betydelig bedring. Komiteen viser til vedlagte brev av 12. mars 2010 fra nærings- og handelsminister Trond Giske, hvor det fremgår at statsråden ikke ser det hensiktsmessig å etablere et «regelråd» etter modell fra Sverige.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til handlingsplanen «Tid til nyskaping og produksjon», som regjeringa la fram i august 2008. Planen inneholder over 120 tiltak for å redusere bedriftenes administrative kostnader. For å ta bedre hensyn til de minste bedriftene ble det i handlingsplanen bl.a. lagt vekt på at ved alle utredninger av nytt regelverk skal det vurderes om regelverket kan differensieres mellom SMB og store bedrifter.

Flertallet har merket seg at etter at den rødgrønne regjeringen tok over i 2005 og fram til i dag har belastningen ved skjemainnrapportering blitt redusert med over 1 100 årsverk, og at nye målinger fra 2009 viser at ressursbruken er redusert med netto 288 mill. kroner målt i 2006-kroner i perioden.

Flertallet viser til at regjeringa jobber videre med å redusere bedriftenes administrative ressursbruk, og viser til de prosesser som nå er på gang i Nærings- og handelsdepartementet med å sikre at vi har et godt og enkelt regelverk som ivaretar viktige samfunnshensyn samtidig som det ikke gir unødvendige belastninger for næringslivet. På denne bakgrunn støtter flertallet statsråden som ikke ser det som hensiktsmessig å etablere et eget «regelråd» etter modell fra Sverige.

Flertallet tilrår at forslaget ikke vedtas.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at rapporteringskrav og et omfattende næringsregelverk er tyngende for næringslivet og er spesielt en utfordring for små og mellomstore bedrifter. Disse medlemmer mener at det straks må gjennomføres regelverksforenklinger og reduksjon i skjemamengden for næringsdrift da omfattende offentlige pålegg rammer verdiskapningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet har

fremmet flere forslag om forenklingstiltak for næringsdrift, herunder Dokument nr. 8:83 (2005–2006) om å opprette et samarbeidsprogram for å redusere skjemabelastningen for næringslivet og offentlig sektor samt Dokument 8:15 S (2009–2010) om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre 24. oktober 2008 fremmet forslag i Stortinget om reduksjon av bedriftenes administrative kostnader, jf. Dokument nr. 8:7 (2008–2009). Høyre tok her opp erfaringene fra Sverige, og Høyre mente at Norge raskt burde innføre det vi har omtalt som et forenklingsråd.

Disse medlemmer er svært forundret over at regjeringspartiene ikke har nye grep å komme med i det sårt tiltrente forenklingsarbeidet, men bare viser til handlingsplanen «Tid til nyskaping og produksjon», som regjeringa la fram i august 2008. Allerede da denne planen ble offentliggjort i 2008, ble den av næringslivet selv omtalt som lite ambisiøs. Regjeringspressemelding fra 2010 viser at næringslivet dessverre fikk rett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti er dypt skuffet, men ikke overrasket, over at regjeringen Stoltenberg ikke ønsker innført et slikt organ som kunne bidratt til forenkling for norsk næringsliv. Regjeringen, med sine fire næringsministre i rekken, har de siste fire år i store ordelag skrytt over eget forenklingsarbeid. Fasiten kom i en pressemelding fra Nærings- og handelsdepartementet 5. februar 2010, hvor det fremgikk at kostnadsnivået var «stabil». Disse medlemmer registrerer at departementet med en snedig formulering søker å dekke over at denne regjeringen ikke har lyktes i å redusere skjemaveldet. Dette er alvorlig, all den tid norsk næringsliv bruker 54 mrd. kroner årlig på det såkalte skjemaveldet. Disse medlemmer er sterkt kritiske til at regjeringen, med nærings- og handelsminister Trond Giske i spissen, ikke vil høste av de gode erfaringene fra Sverige. I det svenske regelrådets årsrapport heter det at:

«Regelrådet har sett altfor mange eksempler på dunkle og ufullstendige lovforslag og at regelgiverne har undervurdert den belastning som nye oppgavekrav forårsaker næringslivet. ... Vår magesfølelse er imidlertid at de forslagene vi fikk til uttalelse mot slutten av 2009, holder høyere kvalitet enn de vi fikk mot begynnelsen av året.»

Disse medlemmer mener dette viser at det nytter, og at det ikke er grunn til å tro at det ikke også ville gi gode resultater i Norge.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest etablere et eget 'regelråd' etter modell av tilsvarende organ i Sverige.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

«Stortinget ber regjeringen snarest etablere et eget 'regelråd' etter modell av tilsvarende organ i Sverige.»

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:61 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om etablering av et eget regelråd – vedtas ikke.

Oslo, i næringskomiteen, den 29. april 2010

Terje Aasland

leder

Elisabeth Røbekk Nørve

ordfører

Vedlegg

Brev fra Nærings- og handelsdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 12. mars 2010

Representantforslag 8:61 S (2009-2010) om etablering av et regelråd

Representantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden fremmer i representantforslag nr. 8:61 S (2009-2010) forslag om etablering av et regelråd.

Forslagsstillerne vil at det skal være enkelt å starte, drive og eie næringsvirksomhet i Norge, ved å skape et mer effektivt regelverk som minsker bedriftenes administrative byrder. Forslagsstillerne viser i denne sammenheng til kartleggingen av administrative byrder som ut fra sin definisjon av slike byrder kommer frem til at norsk næringsliv bruker 54 mrd. kroner på rapportering som følge av norske regler og skjemabelastning.

”Kartleggings- og forenklingsprosjektet 2006-2009” ble avsluttet i februar og resultatene lagt ut på Nærings- og handelsdepartementets hjemmeside. Nærings- og handelsdepartementet har til vurdering hvordan dette arbeidet skal videreføres. Som jeg signaliserte på NHOs årskonferanse, syns jeg det å fastsette et tallfestet mål for forenklingsarbeidet virker fornuftig. Vi arbeider nå med forutsetningene for å kunne fastsette et konkret mål som kan føre til reelle forenklinger for norsk næringsliv.

For bedre å ta hensyn til de minste bedriftene ble det i forbindelse med fremleggelsen av handlingsplanen ”Tid til nyskaping og produksjon” i 2008 besluttet at det i alle utredninger av nytt regelverk skal vurderes om regelverket kan differensieres mellom SMB og store bedrifter.

Forslagsstillerne viser også til pressemelding fra 16. juni 2009 hvor det ble varslet at det skal settes ned et utvalg som skal se nærmere på hvordan forenklinger i det norske lovverket kan gjennomføres.

Det er ulike problemstillinger og saksområder som angår lovgivningen for små og mellomstore

bedrifter. Dette er et arbeid regjeringen er godt i gang med. Vi er i ferd med å konkretisere hvilke problemstillinger som allerede er utredet så godt at de kan håndteres raskt i departementene. Andre problemstillinger er mer komplekse og vil måtte være gjenstand for behandling i et offentlig utvalg.

Forslagsstillerne peker på at Sverige har etablert et uavhengig organ, Regelrådet, som bistår forvaltningen i arbeidet med regelforenkling for næringslivet. Forslagsstillerne mener Norge også har behov for en uavhengig instans som kan kontrollere effekten av nye regler og endringer i eksisterende regler før de trer i kraft.

Vi er kjent med at flere land, deriblant Sverige, har etablert uavhengige organer som gir råd til myndighetene om endringer av eksisterende regelverk og innføring av nytt regelverk. Vi følger erfaringene fra Sverige og andre land som har innført tilsvarende ordninger nøye. Vi trenger et godt og enkelt regelverk som ivaretar viktige samfunnshensyn samtidig som det ikke gir unødvendige belastninger for næringslivet. Utarbeidelse av konsekvensanalyser i henhold til utredningsinstruksen er et viktig middel for å sikre dette. Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet har et overordnet ansvar for utredningsinstruksen, samtidig som de enkelte fagdepartement har ansvar for å etterleve instruksen på egne fagområder. Nærings- og handelsdepartementet har i tillegg kontinuerlig oppmerksomhet mot at utredningsinstruksen følges godt nok med hensyn til konsekvenser for næringslivet.

Jeg ser det på denne bakgrunn ikke som hensiktsmessig å etablere et ”regelråd” etter modell fra Sverige.